

A decorative illustration at the top of the page features a large, stylized sun with rays in the center. On either side of the sun are two large, dark leaves with intricate vein patterns. The background is white with scattered small grey dots and faint, curved lines suggesting a breeze or light rays.

1

Vakantie aan het andere eind van de wereld

Simi stapte met tegenzin in de taxi. De stoelen waren versleten en het rook alsof de vorige passagiers geiten waren geweest. Ze trok haar neus op en vocht tegen een nieuwe golf van woede en tranen.

Haar moeder, die nog even met de chauffeur had gepraat, liep rond de auto en legde haar hand op het openstaande portier. Simi keek haar niet aan, maar sloeg haar armen over elkaar en staarde voor zich uit.

‘Het is maar twee maanden, Simi,’ zei haar moeder zacht.

Ze gaf geen antwoord.

‘Toe, maak het niet moeilijker dan het al is. Ik moet naar Londen voor die cursus en ik kan jou niet zo lang alleen laten in Lagos. Geloof me, Simi, als ik een keus had zou ik je daar niet naartoe sturen. Maar een zomerkamp is voor ons te duur en *zij* is mijn enige familie.’ De manier

waarop haar moeder ‘zij’ zei, maakte Simi zenuwachtig voor de ontmoeting met haar oma.

Ze voelde dat haar moeder naar haar keek in de hoop dat Simi glimlachend zou zeggen dat ze het begreep. Maar ze reageerde niet. Ze had wekenlang gesmeekt en tegen haar moeder gezegd dat ze dertien was en echt wel alleen thuis kon blijven. Of ze kon geld voor een zomerkamp lenen van haar vader, die meer dan genoeg had. Maar haar moeder had haar hoofd geschud en zich niets van haar smeekbeden aangetrokken. Nu zette Simi het haar betaald. Haar moeder zuchtte en haalde iets uit haar handtas. Het was een envelop.

‘Die is voor *haar*,’ zei ze. ‘Je moet hem meteen aan haar geven, zodra je daar bent.’

Simi keek geïrriteerd op. Wat stond er in de brief? Waarom deed haar moeder weer zo raar? Al die geheimzinnigheid ergerde haar. Ze wist niets over de vrouw die blijkbaar haar oma was. Tot voor kort had ze niet eens geweten dat die bestond, en toen kwam de beslissing over haar vakantie uit de lucht vallen: *‘Je gaat naar je grootmoeder! Daar blijf je deze zomervakantie!’*

Voor zover Simi begreep, woonde die oma ergens midden in het oerwoud. In een dorp dat Ajao heette. Ze zou nog liever bij haar vader en zijn mooie nieuwe vriendin gaan logeren. Maar daarvoor was haar moeder te trots.

Ze zou hem nooit om hulp vragen, en ook niemand anders.

‘Luister je wel naar me?’ vroeg haar moeder ongeduldig. Ze hield de brief onder Simi’s neus. ‘Het is heel belangrijk dat je haar de brief direct geeft.’

‘Goed hoor,’ mompelde Simi en nam de brief aan. Ze stak hem in haar rugzak, die ze op schoot had. Even voelde ze haar moeders hand op haar schouder. Toen ging het roestige portier met een klap dicht. Meteen voelde Simi zich opgesloten in de stinkende lucht, alsof ze een zware deken over zich heen kreeg.

Opeens raakte Simi in paniek. Ze draaide het raampje moeizaam omlaag om een laatste poging te doen.

‘Alsjeblieft, mama! Kun jij me brengen? In elk geval tot...’

Haar moeder deed meteen een stap achteruit. Het was duidelijk dat ze er niet meer over wilde praten, en Simi gaf het op. Ze kende die harde, afwijzende uitdrukking op haar moeders gezicht maar al te goed. Altijd wanneer het verleden of haar familie ter sprake kwam, zweeg haar moeder en werd een vreemde voor haar. Het verleden was een absoluut taboe. Simi had altijd gedacht dat haar grootouders bij een vreselijk ongeluk waren omgekomen of zo, en dat haar moeder daarom niet over hen wilde praten.

Ze zuchtte. Nu moest ze in haar eentje naar die oma die ze nog nooit had ontmoet. En ze zou onaangekondigd bij haar verschijnen. Haar moeder was het grootste deel van de reis meegegaan. Ze hadden samen vijf uur in de bus gezeten vanuit Lagos. Maar het laatste stuk moest Simi helemaal alleen met de taxi.

‘Als ze er nou niet is?’ had ze in de bus wanhopig gevraagd.

‘Ze gaat nooit ergens heen,’ was het korte antwoord van haar moeder. ‘Hooguit loopt ze het oerwoud in voor haar heidense...’ Ze was stilgevallen, voordat ze vriendelijker verderging. ‘Soms gaat ze bij haar burens op bezoek, maar iedereen weet waar ze te vinden is.’

‘Ja, maar als ze nou... eh... daar niet meer woont?’ had Simi gestameld. Ze had eigenlijk ‘niet meer leeft’ willen zeggen.

‘Ze woont nog in Ajao,’ had haar moeder geantwoord. ‘En ze leeft nog.’

‘Misschien wil ze haar kleindochter niet ongevraagd twee maanden in huis hebben.’

Maar haar moeder had haar hoofd geschud. ‘Nee, je bent welkom. Ze is vast heel blij je te zien.’ Daarmee was het onderwerp afgehandeld.

Nu gaf haar moeder de oude chauffeur een paar laatste instructies. Hij heette meneer Balogun en had enthousiast

gereageerd toen hij hoorde waar hij haar naartoe moest brengen. Hij herkende haar moeder zelfs van jaren geleden.

‘Je bent in goede handen bij hem,’ zei haar moeder toen de auto reutelend tot leven kwam.

En dat was dat.

2

Reis naar het onbekende

De rit naar Ajao was vreselijk. De onverharde weg zat vol kuilen en diepe wielsporen, zodat de chauffeur maar langzaam en met veel moeite vooruitkwam. De auto rammelde en kreunde, en Simi was bang dat ze niet heelhuids zouden aankomen.

Links en rechts drong het oerwoud op tot aan de weg. Grote bomen en struiken, die dichter waren dan Simi in de buurt van Lagos ooit had gezien, zorgden voor schaduw en afkoeling. Maar het oerwoud, dat hoog boven hen oprees, was ook dreigend.

‘Wat zijn dat voor bomen?’ vroeg ze aan de oude chauffeur, die sinds hun vertrek nog geen woord had gezegd.

‘Bomen?’ Hij wendde zijn blik af van de weg om haar aan te kijken, en ze maakte zich meteen zorgen dat hij de volgende kuil niet zou zien.

‘Hoe heten die bomen? Die hoge,’ zei ze een beetje harder.

Hij keek naar haar van onder zijn hangende oogleden, en toen hij scheef grijsde, zag ze dat zijn tanden bruin waren van het kauwen op kolanoten. ‘*Iroko,*’ zei hij met een krakende stem. ‘De geestenboom.’

Ze knikte snel en slaakte een zucht van opluchting toen hij eindelijk weer naar de weg keek. *De geestenboom*, echode het spookachtig door haar hoofd. Angstig staarde ze naar de bomen met hun lange takken.

‘De vrouw waar ik je naartoe breng is je grootmoeder,’ zei hij na een tijdje.

Dat klonk niet als een vraag. Toch had ze het gevoel dat ze iets moest zeggen. ‘Ja,’ antwoordde ze daarom.

‘Je grootmoeder is een goede vrouw. Alle mensen kennen haar.’

Ik niet, dacht Simi. Ze keek lusteloos uit het raam.

Na een uur rijden gebeurde waar Simi al bang voor was. Er klonk een harde klap en de auto bleef in een kuil steken. De chauffeur maakte een sissend geluid en klakte hard met zijn tong.

‘Kom mee, helpen,’ gromde hij over zijn schouder.

Hij stapte uit, bukte en verdween uit het zicht. Simi deed de deur open en stapte aarzelend uit de auto.

De oude man zat op zijn knieën aan de voorkant van de auto op de ruwe weg en mompelde tegen zichzelf.

‘*Kiakia!*’ riep hij. ‘Snel!’ Hij wees met een kromme wijsvinger naar de achterkant. ‘Duwen!’

Struikelend liep Simi rond de auto. In de struiken naast haar klonk opeens een ritselend geluid en ze keek nerveus om zich heen. De kolossale irokobomen aan weerskanten van de weg wiegden door de wind en leken zich als boze reuzen over haar heen te buigen. Ze huiverde toen ze dacht aan wat de chauffeur had gezegd.

‘Duwen!’ riep de chauffeur nog eens.

Simi keek met een ruk op. Het ritselde weer in de struiken en ze probeerde niet te denken aan de slangen en andere dieren in het oerwoud. Ze begon zo hard als ze kon te duwen.

De auto bewoog amper.

Wat moeten we doen als we hem niet loskrijgen? vroeg ze zich af terwijl ze bang om zich heen keek. Ze waren al een halfuur niet meer door een dorp of stad gekomen en hadden geen mens gezien.

Simi duwde weer met al haar kracht. Ze voelde zweet onder haar oksels. De chauffeur wierp zich ook tegen de auto en even kregen ze er beweging in.

‘Harder!’ riep hij. Hij draaide door het open portier aan het stuur en duwde tegelijk. Simi zette zoveel kracht dat haar aderen bijna sprongen. Ze wilde hier zo gauw mogelijk weg.

De derde keer lukte het. De auto kwam met een schok los uit de kuil.

‘Kiakia!’ riep de chauffeur weer.

Simi sprong in de auto, veegde haar vuile handen af en zuchtte opgelucht. Toen de auto verder reed, haalde ze een boek uit haar rugzak en gebruikte het als waaier. De oude man reed nu voorzichtiger en ze begon langzaam slaperig te worden. Ze leunde met haar hoofd tegen de leuning, ook al gingen haar haren daardoor vast naar geit stinken, en sloot haar ogen.

Ze werd pas wakker toen de auto vaart minderde en ze een dorp in reden. Ze ging rechtop zitten en keek door het open raampje naar buiten. Alles had de kleur van donkerrode leem – de huizen, de muren en de weg. Het leek alsof zelfs de roestige golfplaten zich probeerden aan te passen.

Aan weerskanten van de rode weg telde Simi tien huizen, die niet veel meer waren dan hutjes. Ze zag geiten, kippen en blote peuters die rondrenden. Onder een grote mangoboom zaten twee oude mannen tegenover elkaar op een bank *ayo* te spelen. Ze zag hoe ze de ronde pitten in de kuiltjes van het spelbord gooiden, en kreunde. Geen tv, geen internet en geen telefoon om met vriendinnen te chatten – alleen een bordspel met pitten. Hoe kon ze hier acht weken overleven?

Ze wierp een blik op haar telefoon. Geen bereik. Ze zuchtte. Wat had ze dan gedacht?

Aan het eind van het dorp, vlak voordat de weg weer

in het oerwoud verdween, stond een klein huisje van net zulke roodbruine leem als alle andere. Het had één raam met twee verkleurde houten luiken, en de voordeur stond open.

De chauffeur stopte voor het huisje. Ze waren er.

‘Ajao!’ zei hij.

Voor het huis groeiden twee hibiscustruiken. De bladeren en bloemen zaten onder het rode stof, zodat zelfs de planten dezelfde kleur hadden als de rest van het dorp. Naast de voordeur stond een grote pot, ongeveer zo hoog als Simi’s middel. Een bekertje hing met een touw aan het handvat.

Opeens verscheen er een kleine vrouw op de drempel en Simi snakte naar adem.

De vrouw had een kleurige gele sjaal rond haar hoofd en droeg een groene kaftan tot op de grond. Rond haar polsen en enkels had ze bandjes met *kauri*-schelpen, en ze liep op blote voeten.

Simi’s oma was niet zo oud als ze had gedacht, maar ze wist meteen dat zij het was, want ze leek heel erg op haar moeder. En op Simi. Ze hadden allemaal dezelfde kleine neus, scherpe ogen en brutale mond. Drie generaties met hetzelfde gezicht.

Weer was Simi tegelijk verdrietig en in de war. Waarom deed haar moeder zo geheimzinnig over haar familie? Ze stapte uit de auto.

De scherpe ogen van de oude vrouw keken haar strak aan.

De chauffeur had Simi's koffer al uit de auto gehaald en droeg hem naar de deur.

'Welkom, meneer Balogun,' zei haar oma. 'Hoe gaat het met u?' Daarna keek ze Simi weer aan.

'*Ekuirole,*' antwoordde de chauffeur. 'Goedemiddag. Met mij gaat het goed, dank u.'

'Fijn,' zei haar oma. 'Ik heb gehoord dat u een achtste achterkleinkind hebt gekregen.'

'Ja, Iyanla.'

'De goden zijn u welgezind.'

'Ja, ik ben een gezegend man. Dank u, Iyanla.' Hij zette Simi's koffer voor de deur.

'Goedenavond, eh... oma,' zei Simi terwijl ze eerbiedig een beetje door haar knieën ging.

'Welkom, meisje,' zei de oude vrouw. 'Het is goed dat je eindelijk bent gekomen.'

Simi wist niet wat ze moest zeggen. Haar oma leek helemaal niet verrast door haar komst. Ze stelde geen vragen. Ze stond in de deuropening alsof ze had geweten dat ze vandaag bezoek zou krijgen van haar kleindochter.

Simi had al zo vaak geprobeerd zich dit moment voor te stellen. Maar al haar fantasieën over gestamelde verklaringen, verwarring, omhelzingen en misschien zelfs

tranen leken nu dwaas. Ze had opeens het gevoel dat je tegen deze vrouw niet veel hoefde te zeggen. Op een of andere manier wist ze alles al.

Het leek of haar oma haar gedachten kon lezen.

De auto kwam reutelend weer tot leven.

‘*Duro*. Wacht,’ riep haar oma. ‘Ik heb iets voor uw kleinkind.’ Ze ging naar binnen.

Simi wist niet of ze mee moest komen of in de deuropening moest blijven. Ze besloot te wachten.

De chauffeur zette de motor af en stapte weer uit de auto.

Haar oma kwam terug met een klein pakje dat in een bananenblad was gewikkeld. De chauffeur nam het eerbiedig met twee handen aan en boog zijn hoofd.

‘Uw kleindochter moet de baby er elke avond na het baden mee insmeren. Het voorkomt ziekten.’

‘*Ese gan*,’ zei hij, en boog weer. ‘Dank u, Iyanla.’

Haar oma knikte. Toen de chauffeur weg was, draaide ze zich om en ging het huis binnen.

‘In dit deel van het land krijgen koffers geen pootjes om zichzelf naar binnen te brengen,’ riep ze over haar schouder.

Simi trok haar sandalen uit, pakte de koffer en liep snel haar oma achterna.

3

Iyanla

Binnen was het vrij donker, maar lekker koel. De vloer onder Simi's blote voeten voelde bijna zacht aan en ze was verbaasd toen ze zag dat het schone, aangestampte rode leem was. Haar ogen wenden langzaam aan het schemerlicht en ze keek om zich heen. Haar oma was nergens te zien. Er waren nog twee deuren. De ene was dicht en de andere was open en leidde naar een gangetje.

In een hoek van de kamer stonden een kleine tafel en een ligbank met een met de hand geweven donkerrode en oranje deken erop. Voor het raam hingen mooie gele gordijnen. Op de tafel stond een aardewerken schaal met kolanoten en eronder lag een stromat. De kamer was eenvoudig, maar gezellig ingericht. Haar eigen moeder gaf de voorkeur aan donkere en effen kleuren. Hun flatje in Lagos was een en al grijs.

Simi zette haar zware koffer en haar sandalen neer en liep aarzelend door de open deur naar de achterkant van het huis.

Een smalle gang leidde naar een iets bredere doorgang die duidelijk gebruikt werd als opslagruimte. Aan één kant zag Simi planken met eten erop. Eronder waren *yams*, groene bakbananen, een groot blik palmolie en een zak rijst netjes tegen de muur gestapeld. Aan de andere kant waren de planken gevuld met aardewerken potjes, flesjes en pakjes die gewikkeld waren in bruin papier of gedroogde bladeren. Simi bleef staan en staaarde ernaar.

‘Waarom heb ik het gevoel dat je hierheen gestuurd bent zonder iets te weten?’

Simi schrok. Ze had haar oma niet horen aankomen.

‘Zonder iets te weten?’ herhaalde ze, en ze slikte nerveus.

‘Je kijkt alsof je er niets van begrijpt. Omdat ik je moeder ken, denk ik dat ze geen woord over me heeft gezegd.’

Simi ging verlegen van de ene voet op de andere staan.

‘Had ze geen keus? Ze stond er alleen voor en zag geen andere oplossing? Heeft ze problemen?’ Haar oma keek haar nu zo scherp aan dat Simi haar blik moest afwenden.

‘Hoe... hoe weet je dat? Heeft mama toch gebeld?’

Haar oma wuifde met een hand om zich heen. ‘Zie je ergens een telefoon?’

Simi voelde dat haar gezicht warm werd, en had weer eens spijt van haar vlugge tong, die haar gedachten te snel af was.

‘Bedoel je dat ze je niet eens heeft verteld naar wat voor slaperig dorpje ze je heeft gestuurd? Dacht je dat ik hier een telefoon zou hebben?’

‘Nee! Ik bedoel, ja, natuurlijk heeft ze me dat verteld. Ik eh... was het vergeten.’

‘Mag ik weten waarom je moeder haar dochter naar me toe heeft gestuurd terwijl we elkaar al jaren niet meer hebben gesproken?’

‘Mijn ouders zijn vorig jaar gescheiden... en mama moet voor haar werk op reis,’ zei Simi langzaam.

Zelfs nu, na een jaar, praatte ze liever niet over de scheiding. Ze moest de woorden uit haar mond wringen en probeerde niet te letten op de bittere smaak die ze achterliet. Ze herinnerde zich wat haar vader bij een van hun vele ruzies tegen haar moeder had gezegd: *Niets maakt jou gelukkig... Je draagt je woede als een schild met je mee... Je laat geen andere gevoelens toe... Als je het verleden niet laat rusten, zul je nooit gelukkig worden...* Was dit haar moeders manier om haar verleden te verwerken? Wilde ze de relatie met haar eigen moeder herstellen door Simi hierheen te sturen? Maar waarom had ze Simi dan in haar eentje gestuurd? En waarom kon ze nog steeds niet over het verleden praten?

Haar oma trok een gezicht dat Simi niet goed begreep.

‘Is het oké dat ik... eh... hierheen ben gekomen?’